

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

סיכומי דף היומי

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
גלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
241

במות דף כ"ו. שב"ק פרשת תזריע החודש ר"ח ניסן תשפ"ב

דף כ"ו - ע"א

חכם שאסר את האשה לבעלה משום נדר והמביא גט מחול' והמעיד באשה שמת בעלה שאסורים להינשא

משנה. אם היו להם נשים בשעת מעשה ומתה לאחר זמן - מותרות להם, שאין חשד. גירשו נשותיהם - אם היה להם קטטה קודם למעשה, או שלאחר המעשה נשותיהם התחילו הקטטה - אין חשד ומותרות להם, אך אם רק אחר מעשה התחילו הם הקטטה עם נשותיהם - יש חשד ונאסרות להם.

אם נישאו לאחרים ונתגרשו או נתאלמנו - מותרות להם, ולרבי שבשתי פעמים יש חזקה המעיד שמת בעלה אסור להינשא לה לאחר שנתאלמנה פעם שניה, שהחזקה לקטלגית ואסורה לכל העולם, וכן חכם שאסרה משום נדר ונתגרשה מבעלה והמביא גט אסורים להינשא לה אם נתגרשה מבעלה השני, שאסורה לכל העולם משום שהחזקה בגירושיהם.

כולם מותרות להינשא לאביהם ולבניהם, ואינן דומה למה שנטען מן האשה שאסור באם ובבת ובאחות, שנשים שכוחות לגבי נשים וחוששים שהיא תבוא אצלם, אבל אנשים לא שכוחים גבי אנשים ולא חוששים שהוא יבוא אליהם, או משום שנשים לא קפדי על זנות בעליהם כיון שאין נאסרים עליהם, ולכן חיישינן שיונה עם החשודה אחר שישיא אם ובת ואחות, אבל גברי קפדי על זנות נשיהם כיון שנאסרות עליהם, ולכן יקפידו להרחיקה מאביה ובנו ואחיו שלא תזנה עמהם.

הדרן עלך כיצד אשת אחיו פרק שלישי - ארבעה אחיו

משנה. ארבעה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואים האחיות - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. למ"ד יש זיקה - משום שפוגע באחות זקוקתו, ולמ"ד אין זיקה - משום שמבטל מצות יבום, שאם ייבם הראשון ולאחר כן ימות האח השני קודם שייבם השנייה תצא השנייה מהראשון בלי יבום וחליצה מפני שהיא אחות אשתו.

הא שנקט התנא ארבעה אחים ולא שלושה אחים - למ"ד יש זיקה קמ"ל שאף על פי שיש שני אחים וס"ד שכל אחת נופלת לפני אחד מהם, וכל שכן כשיש רק אח אחד שאלימא זיקה. ולמ"ד אין זיקה - לא מיבעיא שלושה שאם ייבם אחת מבטל מצות יבום מהשנייה, אלא אפילו ארבעה חיישינן למיתת השני וביטול מצות יבום מהשנייה.

חמשה אחים ושנים מהם נשואים אחיות, ומתו הנשואים האחיות - למ"ד יש זיקה חולצות ולא מתייבמות. למ"ד אין זיקה - כל אחת מתייבמת לאחד מהאחים, שדווקא בארבע אחיות חולצות, משום שחוששים למיתת אח הרביעי אחר חליצת השלישי וביטול מצות יבום, אבל כשנשארו שלשה אחים לא חוששים שימותו שני אחים.

דף כ"ו - ע"ב

חמשה אחים ושלשה מהם נשואים אחיות, ומתו הנשואים האחיות

שיטת רב - למ"ד יש זיקה (אך רב עצמו סובר שאין זיקה), אם נפלו לפנייה זה אחר זה - כשנפלה הראשונה כיון שמותר ליבמה גם אם חלץ החליצה כשירה, וכשנפלה השנייה אחר חליצת הראשונה הרי האח השני יכול לייבם, ולכן גם אם חלץ חליצתו כשרה, אבל כשנפלה השלישית שניהם אסורים ליבמה מדרבנן משום אחות חלוצתו, חליצתם גרועה ואין חליצת אחד מהאחים מפקיעה הזיקה, אלא צריכים שניהם לחלוץ לה. ואם נפלו בבת אחת שכולם אסורות ביבום משום אחות זקוקתו וחליצתם גרועה - שלשתם צריכות חליצה משני האחים.

שיטת שמואל - 'אחד חולץ לכולן', ושני דרכים בביאור דבריו: א. גם שמואל סובר שחליצה מעליא בעינן, כמבואר בדבריו לענין אחיות וצרותיהן (ויבא להלן דף כ"ו). ואם יחלוץ זה שחלץ לראשונה גם לשניה לא תפטר אותה החליצה מהאח השני, אלא כוונתו שלשלישית די בחליצה מאחד האחים, שניהם שוים בה, וסובר שאין צריך בחליצה פסולה לחזור על כל האחים (ומה שאמר 'לכולן' - כיון שאחד חולץ לרובן). ב. יכול אחד לחלוץ לשלשתם, שהיא עצמה נפטרת בחליצה כל דהו, ורק לענין פטור צרתה צריך דווקא חליצה מעלייתא, כדלהלן באחיות וצרותיהם.

במות דף כ"ו. יום א' פרשת מצורע - ב' ניסן תשפ"ב

דף כ"ז - ע"א

שתי אחיות שנפלו לפניו ליבום ולכל אחת יש צרה, אמר שמואל: חלץ לאחיות לא נפטרו צרותיהם, חלץ לצרות נפטרו אחיות, ושני דרכים בביאור דבריו: א. למ"ד יש זיקה גם בחלץ לצרות לא נפטרו צרות, שכשם שצרות לא נפטרו בחליצת אחיות כיון שאין ראיות לו ליבום משום איסור אחות זקוקתו, כך גם חליצת צרות אין פוטרת אחיות, שגם הצרות אין ראיות ליבום משום צרת אחות זקוקה, אלא קאי למ"ד אין זיקה (אך הוא עצמו סובר יש זיקה), וכוונתו: 'אם התחיל באחיות לא יגמור בצרות', והיינו שאם שחלץ לאחת האחיות, אכן צרתה נפטרה, אך האחות השנייה וצרתה יצטרכו שניהם חליצה, שהאחות אסורה עליו משום אחות חלוצתו, וצרתה משום צרת קרובת חלוצתו. 'התחיל בצרות יגמור אף באחיות', והיינו שאם חלץ תחילה לצרת אחת מהן ופטור גם את האחות, יכול אחר כך לחלוץ לאחות או לצרתה ולפטור שניהם,

ששניהם מותרות לו, שמותר אדם בקרובת צרת חלוצתו. ב. יש זיקה, ולכן חליצה לאחיות אינה פוטרת הצרות, שגרועה היא כיון שאסורות עליו משום אחות זקוקתו, אבל אם חלץ לצרות אף שגם הם אסורות עליו משום צרת אחות זקוקתו אין כח בזיקה לעשות צרה כערוה ממש, וחליצת האחיות משובחת מחליצתן ופוטרת גם אותן.

למסקנת הש"ס למ"ד יש זיקה לא מהני חליצת הצרות לפטור האחיות, ואם חלץ לצרה הראשונה יכולה לחלוץ אחר כך אפילו אחות השנייה משום שמותר בקרובת צרת חלוצתו, ולרב אשי מהני שלא אלימא זיקה לעשות צרת ערוה כערוה ולא גזרו חכמים אלא באחות זקוקתו ולא בצרתה. שתי יבמות מאח אחד ונתן גט לאחת, שוב אין חליצתה הוגנת כל כך שקלישה זיקתה, ואם חלץ לה לא נפטרה צרה, חלץ לצרה נפטרה בעל הגט.

עשה מאמר באחת מגישי המת, ואחר כך חלץ לה לא נפטרה צרה, שחליצה זו אינה פוטרת לגמרי שעדיין צריכה גט למאמרו.

בית שמאי מתיריים צרות לאחים ובית הלל אסורים, ורבי יוחנן בן נורי רצה לתקן שיהיו חולצות ולא מתייבמות, ולא הספיקו לגמור הדבר עד שנטרפה השעה, מכל מקום לאחר כך חזרו ותקנו כ.

דף כ"ז - ע"ב

שתי יבמות שנפלו לפני יבם, ועשה מאמר באחת ונתן גט לשניה - יכול לחלוץ לאיזה מהם שירצה ופותר צרתה, שאין חליצתה של אחת עדיפה מהשנייה, שלבעלת הגט יש מעלה שהתחיל להתירה לשוק, ולבעלת המאמר יש מעלה שקרובה לכיאה יותר מבעלת הגט וזיקתה עדיפה.

שתי אחיות שנפלו לפני יבם אחד משני אחיו, חלץ להן - הותרו לשוק, לא חלץ ומתה אחת מהם - לרב הונא בשם רב מותר בשניה, לרבי יוחנן - מתה זו שנפלה שניה מותר בראשונה, שהיא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה שתחזור להתירה הראשון, אבל מתה הראשונה אסור בשניה - שכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה 'יבמה יבא עליה' הרי היא כאשת אח שיש לה בנים. ורב סובר כלל זה רק כשאחת מהן אסורה עליו מדאורייתא, כגון שהאח החי היה נשוי לאחות היבמה ואח"כ מתה אשתו, אבל שתי יבמות שהם אחיות אין אסורות עליו אלא מדרבנן משום אחות זקוקתו.

מתניתין דתנאי ארבעה אחים שנים מהם נשואים שתי אחיות ומתו הנשואים האחיות הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, אמר רבי יוחנן שקשה ואינה משנה, שהרי אחד מן האחים יכול לחלוץ ליבמה שנפלה שניה, ואח"כ מותר אחיו לייבם לזאת שנפלה ראשונה, שהרי היא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה שתחזור להתירה הראשון.

במות דף כ"ח. יום ב' פרשת מצורע - ג' ניסן תשפ"ב

דף כ"ח - ע"א

תנן במתניתין: ארבעה אחים, שנים מהם נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואים האחיות, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות

אם היתה אחת מהם אסורה על האחד איסור ערוה - אסור בה ומותר באחותה, והשני אסור בשתייהם, ודווקא אם נפלה היבמה שאינה ערוה קודם, אבל אם נפלה הערוה קודם - יכול האח שהיא ערוה לו לייבם אחותה, ואח"כ יכול האח השני לייבם השנייה - שהיא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה חזרה להתירה הראשון.

קדמו וכנסו - לרבי אליעזר: לבית שמאי יקיימו, לבית הלל יוציאו. לאבא שאול: להיפך. לרבי שמעון: לכו"ע יקיימו.

מה שהוצרך התנא לשנות שאם אחת מהאחיות אסורה על אחד מהאחים איסור ערוה שמותר לו לייבם השנייה, הגם שכבר כתוב כך בנפלו שתי אחיות לפני יבם אחד, משום דס"ד בנפלו לפני שני אחים נגזור שמא ייבם אח השני ופגע באחות זקוקתו. והוצרך גם לשנות מתניתין שנפלו לפני אח אחד - דס"ד שדווקא בנפלו לפני שני אחים שאם אחד אסור ויש היכר באיסור באחות זקוקתו מותר לייבם, אבל בנפלו לפני אחד נגזור שמא יבא לייבם אחת משתי אחיות כששתיהם מותרות לו.

דף כ"ח - ע"ב

מה שהוצרך התנא לשנות הדין שאם אחת אסורה עליו איסור מצוה או קדושה שתייהם חולצות ולא מתייבמות, הגם שכבר כתוב כן לעיל בכל יבמה, דס"ד שבשתי אחיות תתייבם האחות שאין עליה איסור שכדי שתתקיים מצות יבום לא העמידו איסור זיקה שהיא מדבריהם.

מה שהוצרך התנא לשנות הדין שאם היתה אחת אסורה על האחד איסור ערוה ואחותה אסורה על השני, האסורה לזה מותרת לזה, דס"ד שדווקא ברישא אסורים לאח השני ויש היכר לאיסור אחות זקוקתו יכול השני לייבם. ואם השמיעו רק כשמותר לשני האחים - ס"ד כיון שלכל אחד מותרת רק אחת מהם ניכר האיסור של אחות זקוקה, מה שאין כך באח אחד נגזור שלא יבוא להתיר אחות זקוקה.

מה שכתוב בסופא דמתניתין 'זו היא שאמרו אחותה כשהיא יבמתה או חולצתה או מתייבמת' - בא למעט שכשכל אחת אסורה על אחד מהאחים איסור מצוה ג"כ אסורים לייבם השנייה משום אחות זקוקה, הגם שכבר כתוב כן ברישא שכשאחת אסורה על האחד איסור קדושה ומצוה אף

הנשואים שתי אחיות ונפלה לפניו שאיחיו לגמרי, אלא שמשנתנו שנה התנא תחילה, שסבר שבצירוף בשלשה אחים באמת מותרת, ואחר כך שנה שגם זה אסורה, וכיון שחביבה לו משום חידושה הקדימה, אך משנה דידן לא זזה ממקומה.

נפלה לפניו אחות אשתו ליבום, שפטורה מיבום, ועבר ובה עליה בחיי אשתו - לרבי שמעון אין איסור חל על איסור, ולכן אם האח התי נשא תחילה - אינו חייב אלא משום אחות אשתו ולא משום אשת אחיו, ואם נשא המת תחילה - חייב רק משום אשת אחיו, ואף על פי כן פטורה מן היבום - שאיסור אחות אשה מוכן ועומד לחול עליה אם יפקע איסור אשת אח ממנה.

שיטת רבי יוסי: לר' אבהו - נשא חי ואחר כך נשא מת חייב שתיים, שבאיסור מוסיף איסור חל על איסור, וכיון שכשנשא המת נוסף בה איסור אשת אח על כל האחים נוסף גם על אח זה. לרבי חייא (למהלך א' להלן) - גם בנשא מת ואחר כך נשא חי חייב שתיים, משום שבאיסור כולל איסור חל על איסור, שמיגו שחל עליו איסור על שאר האחיות חל גם על אחות זו שהיא אשת אחיו. לרבי - גם לרבי יוסי אין איסור חל על איסור, ובשוגג אינו חייב שני חטאות, אלא מדובר במזיד ומעלים עליו כאילו עשה שני עבירות, ורשע גמור הוא לקברו בין רשעים גמורים הנסקלים ונשרפים.

דף ל"ב - ע"ב

זר ששימש בשבת - לרבי חייא בשם רבי חייב שתיים, שכשהותרה עבודה במקדש בשבת הותרה רק לכהנים, ויש כאן משום זרות ומשום שבת, לבר קפרא בשם רבי אין חייב אלא אחת, שכשהותרה עבודה במקדש הותרה לכולם. וכן נחלקו בבעל מום ששימש בטומאה בקרבן ציבור (שדוחה טומאה בציבור), ובזר שאכל חטאת העוף הגמלקת. וכל אחד נשבע שכדבריו אמר רבי, ולהלן (דף ל"ג). ביבואר מחלוקתם.

יבמות דף ל"ג. שבת הגדול פרשת מצורע - ח' ניסן תשפ"ב

דף ל"ג - ע"א

ביבואר מחלוקת רבי חייא ובר קפרא בזר ששימש בשבת, ובעל מום ששימש בטומאה, וזר שאכל חטאת העוף שנמלקה אם חייב א' או ב'

מהלך ראשון: נחלקו בדעת רבי יוסי הסובר איסור חל על איסור במיגו שמוסיף - שנוסף איסור על חתיכה זו לגבי אחרים, אם הוא גם על ידי כולל כשלא ניתוסף איסור על חתיכה זו אלא על חתיכות אחרות, כגון בנשא מת ואחר כך נשא חי את אחותה, שלא נוסף איסור על אשת אחיו אלא על שאר אחיות, וכן זר שאסור בעבודה קודם השבת, מיגו שנאסר בשאר מלאכות בכניסת השבת נאסר גם בעבודה, וכן בעל מום שמוותר באכילת קדשים, מיגו שנאסר באכילה כשנטמא נאסר גם בעבודה. הגמרא דוחה: בזר שאכל מליקה לא שייך איסור כולל, שהרי עד שלא נמלקה לא היה עליו איסור אחר שהיה אסור גם לכהנים, ואיסור זרות חל בשעת המליקה.

מהלך שני: נחלקו בדעת רבי יוסי אם איסור חל על איסור כששניהם חלים בבת אחת, כגון ששני האחים שלחו שליח אחד לקדש לכל אחד מהם אחת מהאחיות, וגם האחיות שלחו שליח אחד לקבל קידושין, ופגעו השלוחים זה בזה. וכן בזר שהביא שתי שערות בשבת ועבד, וכן כהן קטן בעל מום שהביא שתי שערות בשבת, או גדול שחנך אצבעו בסכין טמאה, וכן זר שאכל מליקה, שאיסור זרות ומליקה חל בבת אחת.

הגמרא דוחה: שהרי בין רבי חייא ובין בר קפרא נשבעו ששמעון כן מפי רבי, ובשלמא לרבי חייא יש לפרש שבאמת אמר שניהם וכשחלו שני האיסורים בבת אחת, ומה שאמר שחייב שנים היינו אליבא דרבי יוסי, ומה שאמר שחייב רק אחת היינו אליבא דרבי שמעון, אבל לבר קפרא שגם לרבי יוסי חייב רק אחת נמצא שרבי חייא שיקר במה שנשבע שאמר רבי חייב שתיים.

מהלך שלישי: נחלקו בדעת רבי שמעון שאינו סובר איסור חל על איסור על ידי מיגו, אם אומרים שבבת אחת חלים שני האיסורים הואיל שלא קדם איסור אחד לחבירו, ושניהם לא שיקרו, שלבר קפרא מה שאמר רבי חייב שתיים היינו אליבא דרבי יוסי, ולרבי חייא מה שאמר רבי חייב אחת היינו בזר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה באופן שהוא איסור כולל, ובר קפרא דימה מעצמו זר שאכל מליקה, ולאחר זמן שהיה שונה ג' ההלכות ביחד שכח שהוא עירב וסבר שרבי אמר כן, ואמר ממה שזר שאכל מליקה שאיסורם חל בבת אחת וחייב אחת גם בשאר איסורים. הגמרא מקשה: מובן מדוע הוצרך רבי חייא להישבע - כדי להוציא ממה שמוזקים שדעת רבי שמעון שבכל אופן לא אמרינן איסור חל על איסור, אלא בר קפרא מדוע הוצרך להישבע.

דף ל"ג - ע"ב

הגמרא מקשה תיובתא על שיטת בר קפרא הסובר שלדעת רבי שמעון אין איסור חל על איסור גם בבת אחת, ממה שכתוב בבבלי שרבי יוסי ורבי שמעון חולקים בזר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה, ואילו זר שאכל מליקה לא קתי, ועל כרחך משום שלא שייך איסורים שבו אלא בבת אחת, ובה מודה רבי שמעון שחלים שני האיסורים, ומה שאמר בזר ששימש בשבת ובעל מום ששימש בטומאה שאין בו אלא איסור אחד לא מירי כשחלו שני האיסורים בבת אחת. זר ששימש בשבת שסובר רבי יוסי שיעובר שני איסורים, לרב אחא בר יעקב היינו בשתיטת פרו של כהן גדול ביום הכיפורים, שכשרה רק על ידי הכהן גדול (וזר היינו מי שזר אצלו, ואף כהן הדיוט), שאילו שחיטה בשאר קדשים כשרה בזר, וקבלה והולכה אינם איסור מדאורייתא אלא שבות טלול, והקטרה אליבא דרבי יוסי אינה בטומאה כשסובר הבערה ללא יצאתה. ולרב אשי רבי יוסי לא אמר לחייבו שתי חטאות אלא שיעובר שני איסורים, ולענין שקיבורים אותו בין רשעים גמורים, וממילא אפשר להעמיד דבריו בכל עבודה.

משנה. שנים שקידשו כל אחד מהם אשה, והוחלפו נשותיהם בשוגג בשעת כניסתם לחופה - הרי אלו חייבים משום אשת איש, ואם היו אחים - גם משום אשת אח, ואם הם היו אחיות - גם משום אשה לא אחותה, ואם היו נידות - גם משום נידה. ומפרישים אותם שלשה חדשים שמה שמבורות אלה, וצריך הבחנה בין זרע קשר לפסול שלא יתלו העוברים בבעליהם, ואם היו קטנות שאינם ראיות ללדת מחזיריהם אותם מיד, ואם היו כהונת נפסלו מן התרומה. ואם היתה במזיד - גדולות אסורות לבעליהם, וקטנות מותרות לבעליהם ישראל, שפיתוי קטנה אונס הוא.

שני אחים שקידשו כל אחד מהם אחת משתי אחיות, והוחלפו בשעת כניסתם לחופה, והיו נידות - כל אחד מארבע אלו חייב ארבעה חטאות, סך הכל ט"ז חטאות.

יבמות דף ל"ד. יום א' ט' ניסן תשפ"ב

דף ל"ד - ע"א

תנא במתניתין ששני אחים שנשאו שתי אחיות ונתחלפו בנשותיהם חייבים ט"ז חטאות סובר שאיסור חל על איסור, ללישנא א' היינו כרבי מאיר הסובר שאיסור חל על איסור כשחלים שניהם בבת אחת (שכשקידש וראשון נאסרה על השני באיסור אשת איש ואשת אח בבת אחת), ובאיסור כולל (שכשקידש השני אחות הראשונה נאסרו עליו שאר אחיותיה באיסור אחות אשה, ובמיגו חל איסור זה על זר שכבר אסורה לו משום אשת אח ואשת איש), ובאיסור מוסיף (שכפירסו נידות אחר כך מיגו שנאסרה על בעליהם נאסרו גם על אחי בעליהם). ללישנא ב' - מתניתין מיידי שחלו כל האיסורים בבת אחת, שאז אפילו לרבי שמעון חלים כולם, ומדובר ששני האחים עשו

שליח אחד לקדש לכל אחד מהם אחת משתי אחיות, והאחיות עשו שליח אחד לקבל קידושהין משני האחים, ופגעו השלוחים זה בזה, וגם איסור נידה חל יחד עם הקידושין - שהתנו שיחולו הקידושין בשעה שימלאו לאחים י"ג שנה וימלאו לאחיות י"ב שנה (שארבעתם נולדו ביום אחד), והיו שופעות נידות בשעת חלות הקידושין (סמוך שנה קודמת עד אחר תחילת שנה הבאה).

לרבי מאיר יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ד' חטאות ואינם - אכל חלב נותר של קדשים (שמיגו שנוסף איסור הנאה בקדשים ונותר על איסור חלב חל גם איסור אכילה), בהיותו טמא (חל בכולל, מיגו שנאסר בשאר החתיכות המותרות לטהור), ביום הכיפורים (חל בכולל בשאר אכילות), והיתה שבת והוציאו בפני (איסור שבת ויום הכיפורים חלים בבת אחת).

מתניתין שחייבה חטאות בנישואי טעות, הגם שטעו בדבר מצוה - או משום שהיא כדעת רבי אליעזר הסובר שטעה בדבר מצוה חייב, או שגם לרבי יהושע הסובר שפטור היינו רק אם זמנו בהול, כגון שהיה לו ב' תינוקות למול, אחד זמנו בשבת ואחד לאחר שבת, והיה טרוד למול את שזמנו בשבת ובטעות מל את של אחר שבת, או שהיה טרוד לאכול תרומת חמץ בערב פסח, ונדודע לו שהוא בן גרושה או בן חלוצה, אבל בנישואין אין זמנו בהול.

מה שמפרישים הנשים שהוחלפו בעת הנשואים מבעליהם שלשה חדשים שמה נתעברו מהשני היינו כשבעלו ושגו, שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה, ומה ששנה רבי חייא שחייבים ט"ז חטאות אף שבאמת כיון שבעלו ושגו חייבים ל"ב חטאות - משום שלא חישוב אלא החטאות שחייבים על ביאה ראשונה, שהרי לרבי אליעזר (שהעמדנו לעיל המשנה כוותיה) חייב על כל כח חטאת נוספת, ואם כן אף בביאה אחת חייבים הרבה חטאות, אלא לא חישוב אלא מה שחייבים על כח ראשון.

דף ל"ד - ע"ב

תמר נתעברה מיהודה בביאה ראשונה מפני שמעכה בתוליה באצבעה (ועל שמה נקראו כל מועכות של בית רבי 'תמר'), אבל ביאת ער ואונן היה שלא כדרכה.

ידיע אונן כי לא לו יהיה הזרע, והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה, וכן עשה ער כדי שלא תתעבר ויכחישי יופיה - שנאמר 'ימות גם אותו' שאף הוא באותה מיתה מת.

ואשה אשר ישכב איש אותה שכבת זרע ורחצו במים וטמאו עד הערב, מיעוט 'אותה' - לרבי יהודה פרט לכלה, ושאל הון את רב נחמא מה משום שהתורה חסה על תכשיטי כלה, והשיבו שהוא משום שאין אשה מתעברת מביאה ראשונה. לחכמים: 'שכבת זרע' - פרט להערה, 'אותה' - פרט שלא כדרכה. ולרבי יהודה הערה ושלא כדרכה נתמעטו מ'שכבת זרע'.

כל ששהתה לאחד מיתת בעלה עשר שנים בלי נישואין שוב אינה יולדת, אך אם דעתה להינשא או שנבעלה לבנותיים מתעברת.

כל הנשים שנבעלו צריכות להמתין שלשה חדשים להבחנה, ואפילו בקטנה גזרו רבנן משום גדולה, שאינה אינה צריכה להמתין, שאין לגזור משום גדולה שאין גדולה יוצאת במיאון, נתן גט לקטנה היכולה למאן - צריכה להמתין, גירות ומשוחררת קטנה אין צריכות להמתין לאחר גירות.

יבמות דף ל"ה. יום ב' י' ניסן תשפ"ב

לט"ג הרבנית הצדקנית חיה נחמה בת הגה"ק שמואל דוד הלברשטאם ע"ה נלב"ע בשם טוב י' ניסן תש"פ

דף ל"ה - ע"א

לשמואל כהן הנשים שנבעלו צריכות להמתין שלשה חדשים להבחנה, ואפילו בקטנה שנתגרשה אף שאינה יכולה להוליד גזרו בה רבנן משום גדולה, קטנה שמיאנה אינה צריכה להמתין, שאין לגזור משום גדולה שאין גדולה יוצאת במיאון, נתן גט לקטנה היכולה למאן - צריכה להמתין, גירות ומשוחררת קטנה אינה צריכה להמתין אחר הגירות והשחרור.

ללישנא קמא סובר שמואל שקטנה שזינתה צריכה להמתין שלשה חדשים, שגוזרים קטנה אטו גדולה, ומה שבמשנה בשני אחים שקידשו שתי אחיות קטנות ונתחלפו מחזירים אותם מיד - חילוף לא שכיח וכהוראת שעה היא.

ללישנא בתרא סובר שמואל שרק גדולה שזינתה צריכה המתנה ג' חדשים (וראה בסמוך דעת רבי יוסי), וכן קטנה שיוצאה בנט צריכה המתנה, אבל קטנה שזינתה אינה צריכה המתנה, שכיון שלא שכיח לא גזרו אטו גדולה, וגירות ושבויה ושפחה שנתחררה אפילו גדולה אינה צריכה המתנה, משום שכל המזנה מתהפכת, ואף גירות שהיתה נשואה מתהפכת כיון שדעתה להתגייר. (ורק בישראלית גזרו זנות אטו נשואין).

הגירות והשבויה והשפחה שנתגיירו ושנפרדו ונשתחררו - לרבי יהודה צריכות להמתין שלשה חדשים, ולרבי יוסי מותרות להינשא מיד, וטעמו: לרבה משום שמשמשת בעין, לאבי אפילו יוצאה בשן עין - שמתהפכת.

אנוסה ומפונה - לרבי יהודה צריכה להמתין שלשה חדשים, לרבי יוסי אינה צריכה, וטעמו: לרבה משום שמשמשת במוך, לאבי משום שמתהפכת.

שני אחים שקידשו שתי אחיות ונתחלפו בשעת הנישואין בטעות דקתני במתניתין שנפסלו מן הכהונה, היינו בין אם ישראליות שבעליהם כהנים - שאשת כהן שנאנסה אסורה לבעלה, ואף אם בעליהם ישראלים לא ינשא לכהנים, וכן אם היו בנות כהן נאסרו בתרומת בית אביהם כיון שנבעלו לפסול להם.

הדרן עלף ארבעה חזון
פרק רביעי - החולץ

דף ל"ה - ע"ב

משנה. החולץ ליבמות ונמצאת מעוברת, וילדה, אם הולד בן קיימא אין החליצה כלום, ומותר בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו ולא נפסלה מכהונה, אין הולד בן קיימא - אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה.

הכונס את יבמותו ונמצאת מעוברת, וילדה, אם הולד בן קיימא - יוציא, וחייבים חטאת משום אשת אח. אין הולד בן קיימא - יקיימה. ספק בן תשעה לראשון או בן שבעה לאחרון - יוציא, והולד כשר ממה נפשך, וחייבים באשם תלוי.

החולץ למעוברת והפילה - לרבי יוחנן חליצה מעלייתא היא, ואינה צריכה חליצה מהאחים, ונפסלה לכהונה. ומקורו: או מקרא - 'ובן אין לו' והרי אין לו, או מסברא - כיון שהפילה מתגלה למפרע שבת חליצה היתה, וכאילו בא אליהו בשעת חליצה ואמר שתפיל. לריש לקיש לא שמה חליצה, וצריכה חליצה מהאחים, אך נפסלה לכהונה מדרבנן שלא יבואו להתיר חלוצה דעלמא לכהונה. ומקורו: או מקרא, 'אין לו' - עיני עליו, או מסברא - מתגלה למפרע לא אומרים המייבם מעוברת והפילה - לאבי לכו"ע לאו שמה ביאה, ולא פטרה. לרבי - אם ביאת מעוברת לא שמה ביאה את חליצת מעוברת לאו שמה חליצה, שרק העולה ליבום עולה לחליצה, אלא גם ביאת מעוברת נחלקו, ולרבי יוחנן שמה ביאה, ואם אין הולד בן קיימא אינו צריך לחזור ולבעול, ולריש לקיש לאו שמה ביאה וצריך לחזור ולבעול.

